

INDSTILLING

Bestyrelsesmøde den 30. september 2019 Dagsordenens punkt 9.2

Sag:

Fleksibel laboratoriebygning til forskning.

Bilag:

1. Konstruktionsprincip

Sagsindhold:

Bestyrelsen godkendte den 1. april 2019, at grundlaget for en fleksibel laboratoriebygning til forskning i tilknytning til D-IAS-bygningen skulle undersøges nærmere. Denne sag forelægges bestyrelsen med henblik på at redegøre for behovet for laboratoriebygningen, som grundlag for bestyrelsens beslutning om at igangsætte en byggesag.

Behov inden for naturvidenskaben

Samfundet har i disse år stort fokus på det naturvidenskabelige område i form af bæredygtig udvikling og STEM (science, engineering, technology og mathematics).

FN's verdensmål forudsætter naturvidenskabelig forskning. Det gælder både den grundlagsskabende forskning som fundament for alle 17 verdensmål, og den mere anvendelsesorienterede forskning inden for globale udfordringer som stop sult (mål 2), sundhed og trivsel (mål 3), rent vand og sanitet (mål 6), bæredygtig energi (mål 7), bæredygtige byer og lokalsamfund (mål 11), klimaindsats (mål 13), livet på havet (mål 14) og livet i havet (mål 15).

Regeringen ventes i regeringsperioden at sætte fokus på den grønne omstilling og har netop udmeldt, at der afsættes 1 milliard kr. ekstra til grøn forskning.¹ Novo Nordisk fonden øger de årlige udbetalinger til 5 milliarder kr. i 2023 fra et niveau på 1,7 milliarder kr. i 2018. Fonden har med sin nye strategi besluttet at øremærke 1 milliard kroner til det naturvidenskabelige og tekniske.² Flere danske universiteter har blikket rettet mod disse nye muligheder indenfor naturvidenskaben, og universiteterne er i gang med at udvikle egne fondsstrategier og opbygge kapacitet med henblik på at tilbyde relevant forskningsinfrastruktur for at kunne modtage fondsdonationer.

¹ <https://ufm.dk/aktuelt/pressemeddelelser/2019/1-milliard-kroner-mere-til-gron-forskning>

² https://novonordiskfonden.dk/wp-content/uploads/Pub_NNFStrategi_2019_2023.pdf.pdf
<https://novonordiskfonden.dk/da/nyheder/novo-nordisk-fonden-oegede-sine-udbetalinger-med-30-pct-i-2018/>

SDU har en unik mulighed for at understøtte disse samfundsbehov ved at styrke det naturvidenskabelige område i form af investering i nye forskningslaboratorier. Omvendt kan SDU risikere at miste talenter og forskningsmuligheder, hvis de øvrige universiteter løber med de øgede offentlige og private bevillinger på det naturvidenskabelige område.

Efter bestyrelsesmødet 1. april 2019 har der været dialog med Det Naturvidenskabelige Fakultet om krav og forudsætninger for en fleksibel laboratoriebygning.

Etablering af en ny fleksibel laboratoriebygning i tæt tilknytning til D-IAS giver mulighed for:

- Etablering af D-IAS laboratoriefaciliteter. Hovedparten af D-IAS chairs kommer fra naturvidenskab og har behov for forskningsinfrastruktur. En fleksibel laboratoriebygning nær D-IAS vil styrke SDU's mulighed for at rekruttere nationale og internationale forskere, og vil dermed kunne give faglige synergier på tværs af forskningsgrupper. SDU's dialog med fem naturvidenskabelige forskere i verdenseliten i foråret 2019 peger på, at laboratorier er en nødvendig forudsætning for at rekruttere talenter i verdenseliten.
- Naturvidenskabelig ekspansion. Flere forskningsgrupper på Det Naturvidenskabelige Fakultet har behov for laboratorieplads for at kunne ekspandere yderligere. Det gælder ikke mindst professor Susanne Mandrup, som præsenterede sin forskning for bestyrelsen 17. juni 2019, og som med succes har hjemtaget et Grundforskningscenter (ATLAS) og en bevilling på 60 mio. kr. fra Novo Nordisk Challenge Program til fedmeforskning (ADIPOSIGN). Private fonde som Novo Nordisk fonden og Villum Fonden har allerede kontakttet Det Naturvidenskabelige Fakultet om øget forskning inden for STEM-området.
- Frigivelse af laboratoriearealer. Med øget laboratoriekapacitet omkring D-IAS og det naturvidenskabelige fakultet vil der kunne frigives arealer til fx naturvidenskabelige og/eller tekniske forskningsgrupper og/eller til undervisning på SDU's øvrige campus.
- Etablering af naturvidenskabelige inkubatormiljøer. Forskere og lokale virksomheder viser øget interesse for iværksætter og spin-outs på Biotek-området, som vil kunne udfolde sig i eksperimentelle laboratorier på Det naturvidenskabelige Fakultet.

Udformningskoncept

For at understøtte samfundets behov for naturvidenskabelig forskning og for at kunne realisere SDU's potentiale foreslås der opført en ny fleksibel laboratoriebygning på 5.000 kvm samt 1.660 kvm kælder. I forhold til oplægget, som bestyrelsen blev præsenteret for i april 2019, er der foretaget følgende ændringer i bygningen og dens fleksibilitet:

- Fordeling på 60/40 til henholdsvis laboratorier og kontorer og deraf følgende ændring i prissætning
- Fuld fleksibilitet i forhold til fordeling af rum
- Tilføjelse af kælderareal med henblik på at gøre hele underetagen mere fleksibel

En fleksibel laboratoriebygning til forskning skal rumme både laboratorier/forskermiljøer og forskellige former for kontor/mødefaciliteter og samtidig være fuldt fleksibel i forhold til fordeling af de forskellige behov. Det betyder, at det skal være muligt at fordele fra 0 til 100 pct. mellem laboratorier og kontorer. Udnyttelsesgraden vil variere afhængig af, hvor meget hensyn der tages til begrænsningerne i en multifleksibel bygning, og brutto/nettofaktoren kan let variere fra 1,5 til 2,8 pct.

For at opnå størst mulig udnyttelsesgrad etableres fuld kælder, hvorved stueetagen også kan være fuldt fleksibel i forhold til installationer i gulvet. Bygningen udføres i tre etager for at minimere det samlede kælderareal, og dermed opnås samtidig størst mulig udnyttelsesgrad af kælderen til tekniske installationer.

Laboratoriebygningen kobles til D-IAS-Bygningen med en bred gangbro, og der kan evt. også laves kobling til bygning 37 med en gangbro på øverste etage.

Det grundlæggende konstruktionsprincip kan ses i bilag 1.

Økonomi

Den økonomiske vurdering tager udgangspunkt i en fordelingsnøgle, der tilsiger 60 pct. laboratorier/forskermiljøer og 40 pct. kontorer/mødefaciliteter.

Udnyttelse	Areal	Pris pr. kvm	Byggesum
Laboratorier/forskermiljøer samt kontorer/mødefaciliteter	5.000 kvm	31.000 kr.	155 mio. kr.
Kælder	1.660 kvm	12.000 kr.	20 mio. kr.
Huslejbærende grundlag	6.660 kvm		175 mio. kr.

Den årlig huslejeudgift udgør 9,5 mio. kr.

Driftsudgifter, herunder forbrug, er ikke medtaget i ovenstående og må afvente endelig disponering af bygningen, hvilket også gør sig gældende for bestyknig.

Den årlige huslejeudgift ventes delvist at kunne finansieres af SDU's projektafgift på 10 procent, som institutter/fakulteter opkræves for hver krone på den eksterne forskningsvirksomhed og delvist via SDU's finanslovstilskud. Det Naturvidenskabelige Fakultet forventer en vækst på 30-40 mio.kr. årligt i de kommende 4 år, hvilket betyder en årlig projektafgift på 3-4 mio.kr. Den fleksible laboratoriebygning vil indeholde større kapacitet end det aktuelle behov. Den ubenyttede kapacitet er en mulighed for fortsat ekspansion på Det Naturvidenskabelige Fakultet.

Såfremt den øgede huslejeudgift skal finansieres fuldt ud via øget aktivitet på ekstern forskningsvirksomhed, skal SDU's samlede omsætning på ekstern forskningsvirksomhed i 2023 være mindst 100 mio. kr. højere end niveauet på 750 mio. kr. i 2019. Med de øgede offentlige og private forskningsmidler inden for bæredygtig udvikling og STEM er det vurderingen, at SDU's omsætning på ekstern forskningsvirksomhed kan øges med 75-100 mio.kr. inden for 5 år. Estimatet er påvirket af den generelle konkurrencesituation mellem universiteterne, SDU's talentmasse, forskningskvaliteten og -relevansen samt SDU's succesrate i at hjemtage eksterne forskningsdonationer.

Indstilling

Det indstilles, at bestyrelsen

- godkender at rektoratet igangsætter en forundersøgelse hos Bygningsstyrelsen med henblik på at forelægge en SEA-byggesag for bestyrelsen til endelig godkendelse og igangsættelse

Indstiller:

Thomas Buchvald Vind
Universitetsdirektør

Sagsbehandler:

Tom Møenbo Gregersen

Områdechef

Plan og Byg